

Workshop: ervaringsuitwisseling cameraprojecten

23 maart 2018

OVAM

Fostplus

Agenda

1. Verwelkoming en doelstellingen
2. Waar staan de 10 projecten
  - a. Overzicht
  - b. Eerste resultaten
3. Ervaringen
  - a. Aankoop camera
  - b. Technische aspecten
  - c. Plaatsing camera
  - d. Samenwerkingen
4. Discussie/leerpunten
5. Accenten voor 2018

Verslag vergadering

23 MAART 2018

Aanwezig: Incovo, Blankenberge, Diepenbeek, Brasschaat, Mirom Roeselare, Mirom Menen, Tongeren, IVIO, Tempera, Mooimakers

Verontschuldigd: Ninove, Oostende

Verslaggever: Mooimakers-Tempera

1 Verwelkoming en doelstellingen

Els Gommeren, coördinator Vlaanderen Mooi verwelkomt de aanwezigen en geeft een korte inleiding.

De workshop is bedoeld als een uitwisselingsmoment voor de 10 projecten nu de tussentijdse evaluatie door Tempera is afgerond. De 10 projecten zijn in de loop van 2017 opgestart in twee fases van telkens 5 projecten. De insteek van het onderzoek was om na te gaan wat de meerwaarde kan zijn van het inzetten van camera's in de strijd tegen sluikstort. Hiervoor werden een aantal onderzoeksvragen geformuleerd. 10 projecten werden geselecteerd om aan de hand van hun ervaringen, een goede monitoring en een aantal experimenten een antwoord te bieden op deze onderzoeksvragen.

Deze workshop is opgevat als een terugkoppeling van de tussentijdse evaluatie, het uitwisselen van ervaringen en enkele afspraken voor de komende maanden.

2 Waar staan de 10 projecten

2.1 Overzicht van de projecten

Eerste ronde:

- Blankenberge: verborgen camera Argus 10, specifiek project o.w.v. beheer en afhandeling door politie, camera is eigendom van de stad
- Ninove: specifiek project o.w.v. camera: zichtbare camera van Tein Technology, aangesloten op elektriciteitsnet waardoor lange autonomie
- Mirom Roeselare: specifiek project o.w.v. ontwikkeling camera in eigen beheer, op maat van de IC, verborgen camera De Roeve
- IVIO (Tielt): verborgen camera Argus 10, enkel gebruik bij glasbollen, specifiek project o.w.v. veel aandacht voor overleg, samenwerking met diverse partijen
- Incovo: had reeds een Argus 10 in gebruik, recent Argus 17 aangekocht – vergelijking van beide types mogelijk, veel ervaring

Tweede ronde:

- Brasschaat: verborgen camera Argus 17, camera besteld maar nog niet in gebruik, samenwerking gemeente en politie voor opvolging van betrappingen
- Diepenbeek: groter project met 7 camera's, ook zichtbare camera's, langere ervaring
- Mirom Menen: ontwikkelen hun camera's zelf, jarenlange ervaring, combinatie van zichtbare camera's, verborgen camera's en dummies

- Oostende: camera nog niet in gebruik, wel al veel ervaring met camera's bij de politie. Specifieke dynamiek o.w.v. toerisme – zomerperiode minder aandacht voor registratie van sluikstorten
- Tongeren: verborgen camera Argus 10, reeds in gebruik voor start proefproject

Globale samenvatting:

Heel wat projecten kozen voor de verborgen camera van Argus, vooral het model Argus 10, een aantal projecten werkt al met het meer recente en verbeterde model Argus 17. Slechts 3 projecten met zichtbare camera's.

Alle projecten hadden te maken met vertraging bij de levering van de camera en ook bij de opstart (gewoon worden aan gebruik camera, maar ook technische defecten). In alle projecten was het werkvolume dat gepaard gaat met de opstart van een cameraproject onderschat.

2.2 Eerste resultaten

TECHNIEK

Aantal technische problemen die consistent bij de projecten opduiken zijn de volgende:

- Gebrekkig nachtzicht Argus 10 (geen bruikbare beelden in het donker, slechte weersomstandigheden) => heel wat betrapingen mislopen, veel gebeurt 's nachts
- Haperingen: bij 6 van de 8 projecten moest de camera terug naar fabrikant (vochtinsijpeling, IT-problemen), dikwijls opeenvolgende problemen. Dit resulteerde in heel wat inactieve cameradagen de eerste maanden na de opstart.
- Kleine autonomie: batterijduur 2 tot 3 dagen, geheugencapaciteit is beperkt (beelden worden overschreven) => extra werk voor ophalen/laden van camera

VASTSTELLINGEN

De resultaten zijn een samenvatting van de 10 projecten o.b.v. data tussen mei en december 2017. Belangrijk om weten bij interpretatie is dat het om een heel ruwe statistiek gaat, ook zitten niet alle projecten in dezelfde fase (niet overal werd bv. evenveel dagen camera ingezet).

- 96 vastgestelde overtredingen (= camera die sluikstort zichtbaar gefilmd heeft) in 7 van de 8 actieve projecten. Opgelet! In een aantal projecten is geen informatie bijgehouden over niet-identificeerbare vaststellingen, dit cijfer is dus een onderschatting.
- 68 identificeerbare overtredingen (nummerplaat of gezicht herkenbaar) = 71% van 96, Bemerking: zonder Menen (37 vaststellingen) zakt dit naar 53%, hieruit kunnen we opmaken dat 1 op 2 vaststellingen mogelijks leiden tot een identificatie. IVIO merkt op dat ook bij hen beelden die niet herkenbaar zijn, niet verder bekeken of bijgehouden worden, wat bovenstaande cijfers vertekent. Het aandeel identificeerbare betrapingen ligt dus nog lager dan 1 op 2,
- Succesvol afgehandelde overtredingen: momenteel is hier nog geen informatie over beschikbaar. Een aantal projecten heeft dit niet zelf in de hand (beelden worden aan politie bezorgd voor verdere afhandeling, vaststellingen aan sanctionerend ambtenaar om boete vast te leggen) en krijgt ook geen of weinig feedback hierover. Tongeren geeft aan dat bij hen ondertussen 4 boetes werden uitgeschreven, IVIO merkt op dat bij hen niet geweten is hoeveel vaststellingen tot een boete leiden, deze informatie komt niet tot bij hen. Incovo maakt zelf de vaststellingen, dus zij hebben daar een zicht op, maar het duurt inderdaad wel lang voor een vaststelling effectief tot een boete leidt, hier gaat heel wat tijd over.

- Mogelijke identificaties / camera/ 100 opstellingsdagen: Blankenberge is hier heel efficiënt in (32), meeste zitten rond de 20-21 vaststellingen, dus ongeveer 1 per 5 dagen. Vilvoorde: laag want enkel nummerplaten worden verder opgevolgd, Menen en Diepenbeek gebruiken zichtbare camera's, hierbij zijn er minder overtredingen wegens afschrik-effect, dus ook minder betrappingen. Menen geeft aan dat zij mikken op 1 betrapping per camera per week.

WERKTIJD (PLANNING, INSTALLATIE, BEKIJKEN BEELDEN)

Er is redelijk veel variatie tussen de projecten, Ninove is uitschieter, heel moeilijke plaatsing van de camera met hoogtewerker, voordeel hier is wel dat de camera op elektriciteitsnet zit en lang kan blijven hangen. Wat we hieruit onthouden is dat camera's sowieso heel tijdsintensief zijn.

KOSTENPLAATJE

De berekende kosten zijn heel ruwe benaderingen en variëren van 286 tot 1.800 euro per identificeerbare overtreding. Deze hoge kosten zijn voor een stuk te wijten aan de lange inwerkperiode bij de opstart. We schatten dat dit na verloop van tijd eerder richting 200 euro per betrapping evolueert.

Wat we hieruit leren is dat het een duur project is, goed afwegen wat de kosten/baten zijn.

LOCATIE

In totaal waren er 102 plaatsingen van de camera's waarvan 47% aan glasbollen. Verhoudingsgewijs zijn de betrappingen het meest succesvol aan glasbollen (80%) en ook naar identificatie toe: 73% van de vaststellingen bij glasbollen waren identificeerbaar ten opzicht van 63% op andere locaties.

Betrappingen bij glasbollen zijn dikwijls wel kleinere sluikestorten (doos, zak ...).

OMVANG SLUIKSTORT

Alle projecten tellen de sluikestorten op hun grondgebied. Als we kijken naar de soorten sluikestort, blijkt dat 7% van de getelde sluikestorten tot de categorie "groot" behoort, dit zijn er 1 tot 5 per week per stad. Tot nu waren er geen vaststellingen van grote sluikestorten door de camera's. Dit is verder mee te nemen in het onderzoek: hoe kunnen we hier gericht rond werken? IVIO merkt op dat grote sluikestorten meestal 's nachts gebeuren, hier stoten zij op een beperking van hun camera.

3 Ervaringen

3.1 AANKOOP EN ONTWERP VAN DE CAMERA

Berdieke Ooms van Mirom Roeselare stelt hun project voor en geeft toelichting bij de ontwikkeling van hun camera. Het is begonnen van de oprichting van een cel openbare netheid met 1 medewerker en de samenwerking met de politie via het Midwest-overleg. Mirom Roeselare heeft een project ingediend voor de inzet van de camera in 4 gemeenten, specifiek aan landelijke wegen en toegang tot recreatieve zones.

Voor de aankoop van de camera had Mirom Roeselare volgende behoeften en wensen geformuleerd:

- o Autonomie van minstens 4 dagen

- Bediening mogelijk vanop afstand
- Installatie door niet technische geschoold personeel
- 80 uur opname mogelijk ...

Er werd gekozen voor leverancier De Roeve met de afspraak om samen de camera op te bouwen volgens de specifieke behoeften afhankelijk van de locatie.

De eerste camera bestaat uit een batterij die verborgen is in een elektriciteitskast, de camera zelf wordt hieraan verbonden en kan op een afstand gemonteerd worden (bv. in een boom). Deze camera werd al enkele keren ingezet, maar er waren een aantal problemen:

- Camera wordt beschermd door plexiglas wat problemen geeft bij het inzoomen, geen scherp beeld mogelijk.
- Camerabehuizing bleek niet waterdicht te zijn.
- Hard/software voor uitlezen zat op de camera zelf, wat zorgt voor extra complexiteit bij het behandelen van de beelden (niet gebruiksvriendelijk), ondertussen werd dit van de camera weggehaald en zit het mee in de kast.
- De batterij werd later nog vervangen.

De tweede camera kan filmen vanuit een stilstaande wagen, de batterij zit dan verborgen in de koffer. Deze camera kan eveneens gemonteerd worden in een elektriciteitskast die langs de kant van de weg geplaatst wordt. Met deze camera werden al enkele overtredders betrapt.

Vaststellingen: de camera wordt gericht geplaatst n.a.v. meldingen sluikstorten, dit leidde al tot een effectief aantal vaststellingen, maar er werden ook een aantal vaststellingen mislopen wegens niet optimale plaatsing van camera om bv. nummerplaat goed in beeld te krijgen, of geen herkenbaar beeld.

Planning: in de toekomst plant Mirom Roeselare ook testen met een wildcamera, wat betreft nachtzicht is de camera hiervoor uitgerust, maar dit blijkt niet te werken bij een camera achter plexi, vandaar dat nu ook getest wordt met een opstelling zonder plexi. Koplampen in de camera zorgen voor slecht beeld, ook hier willen ze in de toekomst meer rekening mee houden, door bv. vooral te richten op de achterkant van het voertuig, in de begroting van 2018 werd een uitbreiding opgenomen tot 10 camera's, dit zorgt voor meer flexibiliteit en mogelijkheid voor het ombouwen van camera's op maat van de locatie.

Vragen:

- Kostprijs: ongeveer 10.000 euro per camera met alles erbij
- Er is verschil in de batterijen: tot 1.000 euro per batterij (snel oplaadbaar), er zijn ook goedkopere batterijen van 300 euro maar die moeten 10 uur laden. Mirom Roeselare heeft beide.
- Hoe stel je de camera in een boom in? Dit gebeurt via wifi, maar je moet met twee personen zijn (1 persoon stelt de camera bij en de andere kijkt beelden na).

3.2 Technische aspecten van het cameratoezicht

Incovo heeft ervaring met zowel de Argus 10 camera als de Argus 17 en maakt de vergelijking:

Argus 10: geen nachtzicht, valt niet op, usb-stick wordt om de 2-3 dagen overschreven,

Argus 17: wel nachtzicht, maar valt meer op, langere autonomie (van 48 naar 72 uur), beeldopslag tot 2-3 weken (t.o.v. 2-3 dagen voor de Argus 10), software kan camera 'slimmer' maken en leren wat er op beeld te zien is, geen usb-stick. Aanvulling uit Brasschaat: bij de

camera wordt een dummie geleverd die er hetzelfde uitziet. Deze kan vooraf op de locatie gezet worden zodat het minder opvalt als de camera effectief geplaatst wordt.

Kostprijs: was een introductieprijs (pilotmodel), nu op de markt aan ca. 15.000 euro (hier is een dummie bij inbegrepen)

Nadeel voor plaatsing: boring nodig om pin in de grond te verankeren. Zelfde systeem voor beide camera's. Eens de pin in de grond zit, kan de camera eenvoudig geplaatst worden.

Beelden: overdag zelfde kwaliteit, nachtopnames: was wel wat zoeken, richten op achterkant van auto's (anders verblind door koplampen), inzoemen gaat beter met model 17 t.o.v. model 10.

Hoe Argus 10 toch goed inzetten? => Incovo zal model 17 vooral op echte knelpunten inzetten, Argus 10 wordt eerder gebruikt als observatiemiddel dan als identificatietool: waar en wanneer gebeurt het?

Argus 17 is perfect inzetbaar om 's nachts nummerplaten te herkennen aan de achterkant van de auto.

Diepenbeek gaat nu een mobiele camera aankopen waarmee je 's nachts rijdende auto's kan identificeren (zowel voor- als achteraan). AXIS, autonomie 3 dagen, ca. 6.000 euro, extern batterijpack mogelijk (ca. 3.000 euro). Deze camera's zitten in het raamcontract van Pajottenland, je kan hier als gemeente instappen voor de aankoop van camera's.

3.3 PLAATSING VAN DE CAMERA

Mirom Menen heeft een jarenlange ervaring als IC met sensibiliseren rond zwerfvuil en sluikestort. De eerste camera die ze in gebruik namen voor opstelling aan glasbolsites was een zichtbare camera op zware betonnen voet, beschilderd door kinderen van plaatselijke school. Het sluikestorten verminderde sterk als de camera er stond, maar de camera leverde geen nuttige beelden op. De opvallende camera had initieel een sterk afschrikkend effect, na het weghalen van de camera kwam de problematiek wel vrij snel terug. Mirom Menen is dan ook gestart met het plaatsen van dummie camera's, ook deze hadden een afschrikkend effect.

Het plaatsen van camera's is tijdsintensief: plaatsing gebeurt met vrachtwagen en kraan. De opvallende camera's zijn sensibiliserend, maar leiden niet tot betrapingen. Mirom Menen is ondertussen ook gestart met verborgen camera's (in een verdeelkast met betonnen voet). Hiermee zijn er wel vaststellingen, maar het is nog steeds een tijdrovende plaatsing. Bij de meest recente camera's werden aanpassing gedaan zodat plaatsing door 1 persoon mogelijk is (geen betonnen voet meer maar losse gewichten: 100-150 kg om de kast te verzwaren).

De verborgen camera heeft een autonomie van 1 week, dit komt goed uit om het beheer te combineren met wekelijkse ronde van de glasbollen. Na 1 week wordt batterij/stick gewisseld door de "koerier", dit is de persoon die de glasbolsites opruimt. Momenteel heeft Mirom Menen 5 echte camera's in gebruik en 5 dummies.

In het begin was er samenwerking met de gemeenten voor het bekijken en opvolgen van de beelden. Hiervoor werd de toepassing voor het bekijken van beelden bij de gemeente zelf geïnstalleerd. Aangezien alles in eigen beheer werd ontwikkeld, kunnen we spreken van een low-kost toepassing, 1 camera kost ongeveer 3.000 euro. Momenteel heeft Mirom Menen alles in eigen beheer, en worden de beelden bekeken door eigen vaststellers. Dit leidt tot meer effectieve opvolgingen van een betraping op beeld. Als er een "hit" is, wordt de vaststelling bezorgd aan de sanctionerend ambtenaar (nummerplaat zichtbaar) of aan politie (voor identificatie via gezichtsherkenning).

Resultaten: in 2017 35 vaststellingen bezorgd aan de sanctionerend ambtenaar, hieruit volgden 26 boetes. Mirom Menen heeft geen info over de betaling van de boete. Van de beelden die aan de politie werden bezorgd, is er minder opvolging. Hiervan werden er slechts 7 geïdentificeerd.

Mirom Menen berekende een kost van 200 euro per hit. Als de beelden niet bekeken worden door de politie is dit een groot verlies. Mirom Menen tracht politie ertoe te bewegen de beelden rechtstreeks aan de wijkagent te bezorgen ipv op de server te zetten in de “zee” van andere beelden die bij de politie terechtkomen. Daarnaast tracht Mirom Menen ook samen te werken met de gemeenschapswachten voor gezichtsherkenning. Sluikstort bij glasbollen is meestal van buurtbewoners.

Ondertussen worden de camera's ook ingezet op andere locaties dan glasbolsites. Dit blijkt een moeilijker verhaal te zijn voor het goed richten van de camera en de kans op een hit. Andere vaststelling is dat de zichtbare camera ondertussen ook meer betrapingen registreert, mensen zijn de camera gewoon en worden niet meer afgeschrikt. Voordeel van de zichtbare camera is dat deze hoger hangt en een beter beeld geeft, dit is dikwijls een probleem met de verborgen camera's waar de camera lager bij de grond staat en minder overzicht kan filmen. Ook Diepenbeek heeft deze ervaring. Om die reden verkiezen zij de zichtbare camera's.

Kostenplaatje: 200 euro per hit + 100 euro voor de sanctionerend ambtenaar. Slechts de helft van de hits leidt tot een boete, dus eigenlijk kost elke boete 600 euro. Mirom Menen merkt de laatste jaren wel een significante daling op van het aantal sluikstorten aan glasbollen. Mirom Menen wijt dit vooral aan de communicatie rond het gebruik van de camera's en de ruchtbaarheid die hieraan gegeven is.

Aanvulling Diepenbeek: inzet van grote zichtbare camera (betonblok) en verplaatsbare camera. De camera's worden zoveel als mogelijk aangesloten op de straatverlichting: de batterij laadt 's nachts op met de netspanning, overdag werkt de camera op batterij, hierdoor heeft de camera een lange autonomie en kan hij voor een lange periode blijven hangen. Het zoeken in de beelden gaat heel vlot: 2 uur voor 4 dagen beeldmateriaal dankzij de slimme software. Diepenbeek verkiest de langere autonomie van de camera boven een betere locatie waar je de camera sneller moet vervangen. De beelden worden bekeken via 4G, maar om beeldmateriaal van een langere periode te bekijken, wordt de SD-kaart vervangen. Indien sluikstort werd vastgesteld binnen een periode van 24 uur, kan het moment van sluikstort binnen de 5 tot 10 minuten gevonden worden. Diepenbeek heeft dankzij de intensieve inzet en opvolging van de camera een zwaar sluikstortprobleem aan het Lutselseplein kunnen terugdringen. Hiervoor was wel een tweetal jaar van intensieve opvolging nodig. De camera is nu weg en de problemen blijven uit.

Momenteel heeft Diepenbeek 7 camera's in gebruik en recent 3 extra camera's besteld. Voor de nieuwe camera's was extra aandacht voor nachtzicht, autonomie van de batterij en opslag. De camera's werden vooraf door de leverancier ter beschikking gesteld om ter plaatse te testen. De camera heeft een externe harde schijf in combinatie met een SD-kaart (het voordeel van de SD-kaart is dat hierbij software voor snel zoeken kan gebruikt worden). Beelden die op harde schijf bewaard zijn, zijn toegankelijk via 4G, maar zoeken verloopt trager.

Mirom Menen werkt nu ook aan enkele varianten, zoals bv. een opstelling in de vorm van een reclamekiosk met verborgen camera. Op de kiosk komen dan boodschappen over zwerfvuil en openbare netheid. Het voordeel van deze opstelling is dat de camera hoger hangt en beter te richten is.

3.4 Samenwerkingsverbanden

SAMENWERKING IVIO

De samenwerking is bij de intercommunale IVIO gestart vanuit het Midwest overleg. Er werd een overeenkomst afgesloten voor de afhandeling van sluikestorten. Er is een goede samenwerking met de wijkagent in Tielt voor het identificeren van herkenbare gezichten. Dit leidde al tot 4/4 identificaties. De beelden worden online aan de politie bezorgd. De samenwerking met de sanctionerend ambtenaar loopt goed, maar gevoel heerst dat deze overbevraagd is en niet altijd prioriteit geeft aan de verdere afhandeling.

IVIO maakt gebruik van de pictogrammen over camerabewaking die reeds eerder door de politie werden geplaatst. Daarnaast heeft IVIO op alle glasbollen een stickertje gekleefd met vermelding van camerabewaking. Dit vooral om af te schrikken.

SAMENWERKING BLANKENBERGE

De stad heeft zelf een camera aangekocht en aan de politie bezorgd voor het beheer ervan. De stad geeft de locaties van plaatsing door aan de politie die de camera plaatst, de beelden bekijkt en opvolgt. Momenteel werkt Blankenberge niet met GAS-boetes, in de toekomst komt dit er wel, er is steeds een combinatie met belasting op opruimen.

Een medewerker van de politie bekijkt de beelden, bij een herkenbaar gezicht wordt het beeld binnen de politie verspreid, bij identificatie maakt politie PV op. Dit blijkt zeer effectief. De meeste vaststellingen hebben tot nu effectief tot een identificatie geleid.

Vragen: wie mag de beelden bekijken? Dit moet geen vaststeller zijn, maar de persoon moet wel de goedkeuring krijgen van de gemeenteraad. Het is wel praktischer als de persoon die de beelden bekijkt ook vaststeller is om vlotter te kunnen afhandelen.

Voordeel voor deze werking is dat Blankenberge een 1-gemeente politiezone is. Dit is ook zo in de stad Ronse, ook hier is een goede samenwerking.

4 Discussie

4.1 Is een zichtbare camera nuttiger dan een verborgen camera?

Niels Indestege van Diepenbeek merkt op dat zichtbare camera's ook niet "echt" zichtbaar zijn, de camera hangt hoog, mensen die niets te verbergen hebben, zien dit niet. Wie kwade bedoeling heeft, gaat hier wel naar op zoek. Ze zijn dus wel zichtbaar, maar vallen niet op.

Jan Buysse van Incovo geeft aan dat het belangrijk is een mix van de twee te hebben. Vergelijk het met snelheidscamera's: vast op de grote knelpunten en mobiel op kleinere probleemlocaties, Incovo plant in te zetten op een combinatie met communicatie en dummies, om zo het gevoel te verhogen dat er effectief een pakkans is. De betrapingen zijn heel beperkt met een camera, dit zal het grote verschil niet maken.

Frank Bulcke van IVIO is van oordeel dat het aantal camera's belangrijker is dan of deze zichtbaar zijn of niet.

4.2 Is communiceren belangrijker dan betrappen?

Jan Buysse van Incovo heeft het eerste jaar bewust niet gecommuniceerd, ze zijn van plan om dit jaar te starten met communicatie (bestickeren, persactie, zichtbare dummies). In 2016 was er een daling van het aantal sluikestorten, vermoedelijk tgv de ruchtbaarheid die

er toen in de media gegeven was aan het plan om camera's in te zetten. In 2017 werd de camera voor het eerst ingezet maar zonder communicatie hierover, Tegelijk was er een stijging merkbaar van het aantal sluikestorten in de regio. Jan Buysse verwacht dat een dummie zetten enkel effect kan hebben als er ook effectief een pakkans is.

5 Accenten 2018

Plan om in de proefprojecten meer in te zetten op communicatie, zichtbare camera's en dummiecamera's.

Experiment Roeselare:

- Op hotspot (afvalverzamel punt van wijk waar ophaalwagen niet in kan) waar camera eerder al stond en sluikestorters betrapt werden, zal nu extra communicatie komen met info over de bedoeling van het afvalverzamel punt en de afspraken omtrent het plaatsen van afval. Ook zal er communicatie komen over de inzet van de camera en het aantal betrappingen en boetes. Mirom Roeselare hoopt op die manier de daders af te schrikken.
- Plan om meer in te zetten op dummie-camera, afgewisseld met echte camera en ook wildcamera's te testen.

Diepenbeek merkt op dat het bij hen twee jaar geduurd heeft om de bewoners in probleemwijk bij te sturen. Het was nodig 2 jaar lang camera te laten hangen en goed op te volgen, wegnemen had een negatief effect en leidde snel terug tot problemen, pas na twee jaar intensieve opvolging was er een merkbaar resultaat en konden de camera's verwijderd worden. Ook communicatie-acties hadden hier geen effect, enkel een verhoging van de pakkans (4 camera's) leidde tot betere resultaten. Ondertussen bellen de burgers zelf naar de gemeente met de vraag om een camera te zetten op probleemlocaties.

Experiment Incovo:

- Inzet op communicatie, sticker op glasbollen, verplaatsbare bordjes voorzien met regelmatig nieuwe boodschappen.
- Boodschappen variëren van positief tot licht vermanend + ondersteunend via algemene communicatiekanalen, steeds in zelfde stijl maar met voldoende variatie.
- Aan deze communicatie-actie zal op termijn wel een stevig kostenplaatje hangen (alle vuilnisbakje van gepaste communicatie voorzien), maar het is een belangrijk onderdeel in sensibilisering en sociale controle.

Vraag: is er ervaring met ANPR-camera's aan landelijke wegen (waar heel grote sluikestorten voorkomen)? Diepenbeek had dit oorspronkelijk opgenomen in hun project, maar heeft besloten toch geen ANPR-camera's in te zetten voor sluikestorten. Het is heel moeilijk een ANPR verplaatsbaar op te zetten, de meerkost t.o.v. de extra functionaliteiten woog niet op voor doelstellingen t.o.v. andere beschikbare camera's. Op de vraag of er ervaringen zijn met het gebruik van het reeds bestaande netwerk van ANPR-camera's, heeft de groep geen antwoord. Diepenbeek denkt dat dit wel mogelijk is, maar heel veel zal afhangen van de agent zelf. In Turnhout heeft de politiezone een 150-tal ANPR-camera's, ze gebruiken deze voor het oplossen van diefstallen.

6 Vervolg voor 2018

Tempera zal alle projecten contacteren om na te gaan wat er op het programma staat en afspraken te maken over de verdere experimenten en data-verzameling.

Er is nood aan meer technische informatie over de camera's zelf. Mooimakers stelt voor hier een fiche voor op te maken, maar vraagt input van de projecten, de gebruikers weten best wat de belangrijk aspecten zijn waarop je moet letten bij aankoop en plaatsing van een camera. Mooimakers zal samen met Tempera een eerste aanzet uitwerken.

Eind 2018 worden de resultaten verwacht van de cameraprojecten en worden deze dus ook afgesloten. Wegens de vertraagde opstart in heel wat projecten, komt de vraag of er eventueel verlenging mogelijk is. Dit moet besproken worden op het beslissingsorgaan van Mooimakers.